

D ů v o d y:

Dovolací soud, nesouhlasí s právním posouzením věci nižšími soudy, odkazuje především na své rozhodnutí čis. 4114 a 7040 sb. n. s. Nelze dovodit závazek žalovaného k zaplacení sporné částky jen ze skutečnosti, na kterou klade váhu dovolací soud, t. j. kolik dostala žalobkyně francouzských franků za švýcarské franky a kolik jich mohla dostat, kdyby byl žalovaný plnil včas. Naopak je třeba doplnit řízení probráním a zjištěním skutečností, jež byly předneseny stranami, aniž bylo o nich jednáno. Žalovaný přednesl podle své žalobní odpovědi, že sjednaným platidlem byla franková měna švýcarská, která nepodléhá kolísání vnitřní své hodnoty a byla stálou a rovnocennou, stejně hodnotnou v době splatnosti jako v době skutečného placení, popřel, že žalobkyně zaplatila účty za zboží odebrané žalovaným svým komitentům, t. j. švýcarským firmám dříve, než on zaplatil. Žalobkyně přednesla, že pracuje pro nedostatek vlastního kapitálu s bankovním úvěrem, a že musila zaplatit zboží dodané žalovanému za švýcarské franky ve skutečnosti těmito franky již v době od 28. září do 18. října 1926, nedostavši pak v této době švýcarských franků od žalovaného musila je zakoupiti za francouzské franky podle vyššího kursu švýcarských franků, než byl kurs švýcarských franků dne 3. ledna až 20. dubna 1927. Teprve po zjištění těchto skutečností, žalovaným popřených a žalobkyní tvrzených, bude možno věc posouditi po právní stránce, tak jak učinil odvolací soud, neboť v tomto případě byla žalobkyně nucena platiti svým švýcarským komitentům ve švýcarské měně, kterou si musila opatřiti koupí za francouzské franky od francouzských bank, ježto nedostala ji podle smlouvy včas od žalovaného, pozdější placení žalovaného švýcarskými franky mělo pro ni jen hodnotu francouzských franků, jež dostala za ně jako kupní cenu. Měly proto pro žalobkyni švýcarské franky, jež měl žalovaný jí zaplatiti, později jen hodnotu francouzských franků, nikoli hodnotu reprezentovanou jich vnitřní cenou, t. j. množstvím životních potřeb, jež bylo možno za ně koupiti, žalobkyně utrpěla skutečnou škodu prodlením žalovaného, nedostavši za švýcarské franky jím pozdě zaplacené počet francouzských franků, za které musila je sama zakoupiti, by vyhověla své smluvní povinnosti proti třetímu. Škoda ta nebyla žalobkyní hrazena úroky z prodlení. O těchto skutečnostech budiž jednáno dále, přednes stran budiž s nimi probrán, nabídnuté důkazy buďtež provedeny a buďtež učiněna zjištění podle nich. Nebudou-li prokázány tyto skutečnosti, bude nutno míti za to, že měna švýcarská byla smluvna mezi stranami jen proto, jak vyličil žalovaný, a bude věc posouditi podle zmíněných rozhodnutí, t. j. bude žalobu zamítnouti, ježto žalobkyně netvrdila, že vznikla jí škoda znehodnocením švýcarských franků.

Čís. 8101.

Vyhláška ze dne 23. března 1921, čis. 125 sb. z. a n. neustanovuje sice, že placení hotovými penězi jest neplatné. Použil-li však plátce

k splacení jiného způsobu než předepsaného vyhláškou, jde to na jeho vrub a jest mu zůstaveno, domáhati se náhrady na tom, komu přičítá za vinu, že jeho splátka nedošla určeného cíle.

(Rozh. ze dne 1. června 1928, R II 169/28.)

V opatrovnické věci nezl. Zdenka O-a vydal opatrovnický soud usnesení, by bylo na nemovitosti vloženo zástavní právo pro zbytek 10.000 Kč dědického podílu opatrovancova. Důvody: Částku 10.000 Kč složil otcovský opatrovník do rukou úředníka soudní kanceláře, jenž ji zpronevěřil, proti výslovnému zákazu placení hotovými na úředníky soudní, tudíž na vlastní zodpovědnost. Nelze však za toho stavu věci uznati, že 10.000 Kč převzal soud poručenský jako takový, neboť podle spisů a podle konaného šetření částka ta pro nezletilého nikde nebyla zaúčtována. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovateli lze dáti za pravdu, že vyhláška ze dne 23. března 1921, čís. 125 sb. z. a n. neustanovuje, že placení hotovými penězi jest neplatné. Avšak předpokladem zániku spláceného dluhu jest, by zaplacená částka přišla do rukou osoby neb orgánu zákonem k tomu určených, v souzeném případě do sirotčí pokladny, a to se nestalo. Nestalo-li se tak proto, že stěžovatel použil k složení dlužné částky jiného způsobu, než onou vyhláškou jest předepsáno, jdou následky toho na jeho vrub a jest mu jen zůstaveno, domáhati se náhrady na tom, komu přičítá za vinu, že jeho splátka nedošla určeného cíle. Mýlný je stěžovatelův názor, že bude sprostěn povinnosti, zaplatiti složenou částku po druhé, bude-li zjištěno, že za přijetí hotovostí odpovídá ta neb ona osoba třetí, neboť zjištěním tím vznikne mu snad nárok proti této třetí osobě na náhradu škody, ale nezaniká tím nárok věřitelův — nezl. Zdenka O-a — na zaplacení částky do té doby do sirotčí pokladny nesložené.

Čís. 8102.

O nároku manželky proti manželi, by ji přijal do společné domácnosti, jest jednati pořadem práva.

(Rozh. ze dne 1. června 1928, R II 172/28.)

Manželka navrhla na soudě, by její manžel byl přidržen přijati ji do společné domácnosti. Soud první stolice rozhodl, že návrh patří na pořad práva. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.